

بررسی معایب و محاسن ازدواج سنتی و مدرن در مقایسه با یکدیگر

ازدواج سنتی در تله مدرنیته!

زینب شکوهی طرقي

همه دردسرها از وقتی شروع شد که خواستگار بعد از شش سال رفت و آمد و چندین بار شرکت کردن در مراسم خواستگاری کاملاً اتفاقی و شوکه‌کننده به خانواده دختر پیغام داد که «منصرف شدم و نمیتونم به چنین ازدواجی رضایت بدم!» همه به تب و تاب افتادند که این دفعه دیگر برآی چه اینطور شد؟ شش سال خواستگاری کردن و هر بار پیغام انصراف دادن از طرف داماد چه دلیل محکمی می‌تواند داشته باشد؟ اصلاً دلیل منطقی برای این نوع رفتار وجود دارد؟

پیغام و پیغام دادن‌ها باز ما از سر گرفته شد. داماد گفت منصرف شده‌ام و خانواده عروس هم پیغام دادن که «گه دعوت نامه فرستاده بودیم؟! شش سال است دخترمان را مسخر خودتان کرده‌اید؟» هر روز سؤال‌ها و زمزمه‌ها بین دوست و فامیل بیشتر می‌شد که این دفعه دیگر چرا داماد جا زده است هرچه باشد داماد استاد دانشگاه است و در ک بیشتری دارد!

بالاخره یکی از بزرگ‌ترها به پیشنهاد شد تا ماجرا را فیصله بدهد. قرار شد اول رنگ بزنند و دلیل این همه بی‌ثباتی داماد را ببرسد و دوم تکلیف این ماجرای خواستگاری شش ساله را یکسره کند. همه منتظر بودند تا از زبان داماد یک دلیل عجیب و غیرمنتظره بشنوند تا اینکه بر خلاف تصور ما داماد سخنش را با اعتراض شروع کرد و گفت: «شش سال که سهل است اگر با همین رویه قرار باشد ازدواج کنم من تا ۱۰ سال دیگر هم به نتیجه قطعی نمی‌رسم!» من از شمالی‌ترین نقطه تهران می‌گویم می‌آیم جنوبی‌ترین نقطه شهر تا از دختری که شش سال پیش دانشجوییم بوده خواستگاری کنم و با او در مورد زندگی آینده حرف بزنم اما اشتباهی ما به همین پذیرایی کردن و دور نشستن عروس ختم می‌شود. اصلاً مگر کسی تا امروز توانسته از روی چایی آوردن بشناسد که من دومی‌اش باشم؟! من رسر کلاس دانشگاه که فقط بحث درس بود با عروس خاتم راحت‌تر صحبت می‌کردم تا در مجلس خواستگاری که حرف یک عمر زندگی است! اصلاً من آدم ازدواج سنتی نیستم حالا اگر ۱۰ بار دیگر هم به‌بایم تا وقتی که همینطور رسمی و خشک بر خورد کنید من با وجود علاقه‌ام از این ازدواج فرار می‌کنم.»

سرتان را درد نیاروم بعد از مدت‌ها جر و بحث تازه به این نتیجه رسیدیم که‌ای بابا داماد حق دارد مگر در چند دقیقه خواستگاری سنتی چقدر می‌تواند عروس را بشناسد؟ از طرفی خانواده‌های دو طرف خانواده‌های معتقد و پایبند به سنت‌ها بودند که به شدت بر نقش و حضور خانواده‌ها پیش از آشنایی دو طرف تأکید می‌کردند. این اتفاق کم و بیش در جامعه و بین خانواده‌های ایرانی امروزی شایع شده است. خانواده‌هایی که از طرفی به سنت‌ها پایبند هستند و از طرفی فرزندان جوانی دارند که دوست دارند مدرن ازدواج کنند. رسیدن به پاسخ همه این سؤالات وادارم کرد که سراغ یک پژوهشگر در زمینه ازدواج بروم؛ دکتر مهناز محقی، آسیب‌شناس اجتماعی و استاد دانشگاه؛ کسی که مدت‌هاست روی مزاج و معایب ازدواج سنتی و مدرن تحقیق کرده است.

بین مدرنیته

و سنت گیر افتاده‌ایم

دکتر مهناز محقی می‌گوید: اگرچه چند سالی است که رفتارها و تقلیدهایی به اصطلاح مدرنیته در بین مردم ایران رسوخ پیدا کرده است اما آنچه طبیعی و مشهود است اینکه همیشه رفتارهای نشست گرفته از سنت پرنگ‌تر و قوی‌تر از مدرنیته بوده است. نمونه مبرهن این مسئله در قضیه ازدواج کاملاً قابل لمس و دیدنی است. حتی با وجود روی کار آمدن چند نسل پشت سر هم با سلاقی و معیارهای متفاوت اما باز هم اکثر مردم جامعه ما ازدواج سنتی را بهتر از ازدواج مدرن می‌شناسند. هنوز خواسته یا ناخواسته بعضی از رسم و رسوم ازدواج سنتی در نزدیک‌ترین ازدواج‌ها دیده می‌شود. هنوز هم رسانه‌های شنیداری، دیداری، مکتوب و مجازی تلاش می‌کنند که ازدواج سنتی را سبکی از ازدواج با کمترین رسک‌پذیری و آسیب معرفی کنند.

شاید بد نباشد برای یکبار هم که شده به این سؤال ذهنی‌مان که «واقعاً مزیت‌های ازدواج سنتی در مقایسه

با ازدواج مدرن چیست؟» پاسخ معقول، منطقی و مشهود بدهمیم چراکه باید ببینیم هر سال نسل جدیدی وارد مرحله حساس ازدواج می‌شوند که از ما این سؤال را می‌پرسند و انتظار دارند جوابی مناسب دریافت کنند. پس این فرصت غنیمتی است برای یک مقایسه عقلانی بین سبک مدرن و سنتی ازدواج.

خانواده

پای ثابت ازدواج سنتی

با ازدواج مدرن چیست؟» پاسخ معقول، منطقی و مشهود بدهمیم چراکه باید ببینیم هر سال نسل جدیدی وارد مرحله حساس ازدواج می‌شوند که از ما این سؤال را می‌پرسند و انتظار دارند جوابی مناسب دریافت کنند. پس این فرصت غنیمتی است برای یک مقایسه عقلانی بین سبک مدرن و سنتی ازدواج.

خاطرم هست یکی از دانشجویانم در مقایسه بین این دو نوع سبک ازدواج با مزاح گفت قدیم خانواده‌ها می‌رفتند دختری را می‌پسندیدند و در مرد دوم این خانواده‌ها بودند که دو جوان را به هم معرفی می‌کردند اما امروز زمانه طوری عوض شده که دو نفر از قبل با هم آشنا هستند و صرفاً جلسهای ترتیب می‌دهند تا خانواده‌ها با هم آشنا شوند و به قولی می‌گویند «امان؛ بابا این فلانی است همسر آینده‌ی من!» به همین راحتی!

همه این‌ها را گفتم تا به اولین تفاوت‌های آشکار در این دو نوع سبک ازدواج برسیم؛ «حضور و مشارکت اساسی خانواده‌ها».

اگر یک نگاه اجمالی و سراسری هم به وصلت‌های دور و بری‌هایتان در یک یا دو نسل قبیل بیندازید متوجه می‌شوید که تا همین چندسال پیش معمول بود که دو طرف از یک فامیل با هم وصلت می‌کردند مثلاً خواهرزاده‌ها، برادرزاده‌ها یا حتی فامیل‌های درجه دو. یکی از دلایل عینی‌ام برای اثبات نقش پررنگ خانواده‌ها در ازدواج سنتی بالا بودن میزان ازدواج‌های درون‌فامیلی در دهه‌های گذشته است.

در سبک ازدواج سنتی مرسوم بود در خانواده‌ها که معمولاً مادر بیشتر اهل بود واسطه بودند برای معرفی و بیان ویژگی‌های مهم خواستگارا به دختر. بعد از

دکتر مهناز محقی می‌گوید: اگرچه چند سالی است که رفتارها و تقلیدهایی به اصطلاح مدرنیته در بین مردم ایران رسوخ پیدا کرده است اما آنچه طبیعی و مشهود است اینکه همیشه رفتارهای نشست گرفته از سنت پرنگ‌تر و قوی‌تر از مدرنیته بوده است. نمونه مبرهن این مسئله در قضیه ازدواج کاملاً قابل لمس و دیدنی است. حتی با وجود روی کار آمدن چند نسل پشت سر هم با سلاقی و معیارهای متفاوت اما باز هم اکثر مردم جامعه ما از ازدواج سنتی را بهتر از ازدواج مدرن می‌شناسند. هنوز خواسته یا ناخواسته بعضی از رسم و

ر سوم از ازدواج سنتی در نزدیک‌ترین ازدواج‌ها دیده می‌شود.

دکتر محسن دیناری، روانشناس کودکان

یکی از مهم‌ترین دلایل مراجع به ویژه پدر و مادرهای تک فرزند به محل کار من این است که دوست دارند بداند اصلاً هوش هیجانی کودکشان را چطور باید مدیریت و شکوفا کنند. هوش هیجانی یکی از بحث‌های داغ این روزهای هر جمعی است پس بهتر است در این باره توضیحی بدهم اما در اول راه بگویم که برای تقویت هوش فرزندتان لازم نیست کارهای سختی انجام دهید تنها با اتکا بر برخی تکنیک‌های ساده می‌توانید به پرورش هوش هیجانی کودک‌تان کمک کنید.

نکته مهم اینکه همه افراد یک هوش هیجانی ندارند که به درک و بروز احساساتشان مربوط می‌شود و بر خلاف تصور عموم، این هوش هیجانی نقشی به مراتب بزرگ‌تر در موفقیت آینده کودکان دارد. اگر بخواهیم به زبان ساده توضیح بدهم باید بگویم شناخت هر کسی از احساساتش، بروز نوع احساسات، کنترل احساسات مثبت و منفی و در میان گذاشتن هر نوع احساسی با دیگران به هوش هیجانی هر کس مربوط می‌شود.

به همین دلیل است که بعضی‌ها که هوش هیجانی پایین‌تری دارند زودتر از کوره در می‌روند یا توانایی کنترل هیجانات مخربشان را ندارند و بعضی دیگر که هوش هیجانی بهتری دارند معقول و مناسب رفتار می‌کنند.

کودکان نیاز دارند تا احساسات خود را برای والدین بازگو کنند و واکنش والدین به این احساسات می‌تواند هوش هیجانی آنها را بیشتر کند. هوش هیجانی مهارتی است که از بسدو تولد در انسان وجود دارد و میزان آن در افراد مختلف، متفاوت است. قابلیت‌های سرشتی کودکان از شناخت هیجانات و عواطف مختلف به تدریج در طول زمان و در محیط رشد می‌کند.

اینکه شما به عنوان پدر یا مادر تا چه اندازه به فرزندتان اجازه عرض اندام، بروز احساسات شاد، خشن یا غمگین را می‌دهید و در نهایت اینکه تا چه اندازه به فرزندتان اجازه بازگو کردن احساسات درونی‌اش را می‌دهید، همه و همه به شکل‌گیری و پرورش هوش هیجانی فرزندتان منتهی می‌شود. برای بودن پدر و مادر و انتقال این آرامش به کودک، آاره عواطف و احساسات کودک تأثیر ویژه‌ای دارد.

در حالی که در ازدواج‌های مدرن ما کنار رفته و جایش را به «هن» داده‌است و دقیقاً به همین دلیل است که دو طرف کمتر تغییر می‌کنند و اشتباهاتشان را می‌پذیرند چون بر حفظ من بسپار یافته‌اند می‌کنند.

قدیم ترها در میان مردم خانواده‌های دختر داری که چند خواستگاری را رد می‌کردند و چچه خوبی نداشتند و حتی دخترها تلاش می‌کردند در همان یکی دو نوبت خواستگاری برای فرسار از حرف و حدیث‌ها تصمیم خودشان را بگیرند. به همین دلیل است که من معتقدم در ازدواج سنتی زن نقش سنتی خودش را حفظ می‌کند و مرد نقش خودش را. اما آنچه امروز شاهد آن هستیم این است که معاشرت‌های عادی و رفت و آمدها در بین قشر کارمند و دانشجو باعث شده که ارزش‌های سنتی از اهمیت کمتری برخوردار باشند و در مقابل ارزش‌های فردی درجه اهمیت بالاتری بگیرند.

دقیقاً به همین دلایل است که جوان‌ها چنه دختر و چه پسر نه تنها آزارانه حق انتخاب دارند بلکه مردها می‌توانند برای چندین بار به خواستگاری بروند و دخترها هم می‌توانند تا رسیدن به یک اطمینان و شناخت کامل خواستگارا را هرچقدر هم که زیاد باشند رد کنند. البته باید اذعان کرد که این نوع آزادی انتخاب و آزادی رفتار یکی از دلایل مهم، بالا رفتن سن ازدواج به شمار می‌رود و موجب افزایش تجرد مردها و زن‌ها شده است.

شاید اساسی‌ترین چیزی که در زندگی مدرن عوض شده است نقش خانم‌ها در زندگی مشترک است. در زندگی مدرن خانم‌ها تحصیلکرده‌تر هستند، شغلی بیرون از خانه دارند، علایق خودشان را دنبال می‌کنند همین تغییر نقش زنان باعث شده است که اولاً سن ازدواج در خانم‌ها بالاتر برود و هم خیلی از تغییرات بعد از ازدواج را رقم بزنند.

مردها پذیرفته‌اند که چرخ زندگی با کار کردن یک نفر نمی‌چرخد پس زن باید کمک خرج خانه باشد اما یک زن کارمند خسته توانایی رتی و فنی تمام امور خانه را ندارد. اینجاست که مردها از نقش و کالبد سنتی‌شان بیرون می‌آیند و به یکباره در نقشی مدرن و همپای خانم خانه فرو می‌روند و این از آسیب‌های ازدواج مدرن است.

بعضی چیزها

تغییر نکردند

من معتقدم به رغم تغییر سبک ازدواج سنتی به مدرن که امری کاملاً طبیعی است بسیاری از نقش‌ها انقدر حساس و حیاتی هستند که نه تنها هیچ قشری در حال و آینده نمی‌تواند آنها را از مقوله ازدواج حذف کند بلکه نیاز داشتن به این نقش‌ها آنها را وادار به تغییر می‌کند.

نمونه آشکار این موضوع حضور بزرگ‌ترها و به اصطلاح ریش‌سفیدها در مقوله ازدواج بود که امروز و در یک ازدواج مدرن متخصصان یا مشاوران خانواده مسئولیت آنها را بر عهده گرفته‌اند و به حل مشکلات و ایجاد شناخت در بین زوجین می‌پردازند.

فراموش نکنید جامعه ما نه‌هنوز کاملاً مدرن شده و نه کاملاً از سنت‌ها دست برداشته ما در حال حاضر نسل در آستانه ازدواجی را در کشورمان داریم که بین انتخاب ازدواج سنتی و مدرن مانده‌اند و تنها راه حل این است که ما معایب ازدواج سنتی را حذف و به خوبی‌های ازدواج مدرن اضافه کنیم تا بتوانیم همراه با نسل جدید حرکت کنیم. از سوئی فراموش نکنیم ازدواج مدرن نیز معایب و کاستی‌هایی دارد که با بهره‌گیری از محاسن ازدواج سنتی باید آن را ترمیم و تعدیل کرد. ازدواج مدرن اگر از الگوهای ایرانی اسلامی بهره‌نگیرد پایانی جز طلاق و جدایی نخواهد داشت.

سبک تربیت

هوش هیجانی کودکان را بیدار کنید

دکتر محسن دیناری، روانشناس کودکان

طبیعی و توانایی اوست. همچنین شناخت سلیقه و علاقه او نیز به شما این امکان را می‌دهد تا با نوع آگاهی خاص و هوش او، آشنا شوید و او به یادگیری و تقویت هوش در زمینه‌های مختلف کمک کنید. نکته مهمی که در زمینه بالا بردن هوش کودک باید به آن توجه ویژه کرد میزان آموزش و برقراری ارتباط او با دیگران و کسب تجربیات مختلف است چون از این طریق می‌توان هوش کودک را در زمینه‌های مختلف رشد داد. هوش کلامی، دیداری، منطقی یا ریاضی، بدنی و فیزیکی، موسیقی و درون فردی از جمله سطوح‌های سنجش میزان هوش در کودکان است که هر کدام به روش‌های مختلف قابل از تقاضاستند.

کلامی که ضریب هوشی بالای می‌سازد توانایی خوب صحبت کردن، شنیدن و پاسخ دادن همه در ارتباط کلامی کودک با دیگران خلاصه می‌شود که جزو زیرمجموعه‌های هوش کلامی است. چچه‌هایی که هوش کلامی بالایی دارند مهارت‌هایی نظیر گوش کردن، حرف زدن، یادگیری زبان‌های دیگر، به خاطر سپردن، قصه گفتن، درس دادن، دریافت مفهوم و معنی کلمه‌ها، یادآوری اطلاعات و قانع کردن دیگران با استفاده از کلام را در مقایسه با سایر کودکان، بیشتر دارند. قصه خواندن، شعر خواندن‌های مکرر با هدف حفظ کردن کودک، آموزش و تشویق کودکان به یادگیری زبان‌های دیگر یا بازی با کلمات و جمله‌های متفاوت راه‌حل‌هایی است که می‌تواند در سن کودکی به رشد هوش کلامی فرزندتان کمک کند.

چشماتی که قالب هوش را شکل می‌دهند چشمان کودکان در دست مثل دوربینی است که همه چیز را در کوتاه‌ترین زمان با سرعت بالا ثبت و ضبط می‌کند و دقیقاً به همین دلیل است که هوش دیداری یا بصری دومین هوشی است که باید در کودکان تقویت شود. توانایی درک و ثبت پدیده‌های دیداری، مهارت‌هایی نظیر نوشتن، نقاشی و طراحی کردن، تفسیر تصویرها، بازی در دست کردن، خیال‌پردازی و قدرت جهت‌شناسی و مکان‌یابی از مهارت‌هایی است که تقویت و تکرار این در هر همه رفتارهای کودکان می‌تواند زمینه‌ساز یک هوش دیداری بالاتر آنها شود. نقاشی یکی از مهم‌ترین ابزارهای افزایش این نوع هوش است چون علاوه بر سهیل الوصول

هوش اجتماعی و ارتباطی، توانایی از تباط برقرار کردن و فهم دیگران است. بچه‌هایی که این هوش را دارند، معمولاً سعی می‌کنند مسائل را از دید دیگران، بررسی و احساس آنها را درک کنند و مهارت‌هایی نظیر همدلی، گوش کردن، مشورت کردن، همکاری گروهی و درک احساس دیگران را دارند. برای تقویت این هوش، بهترین کار، تشویق فرزندتان به شرکت در کلاس‌ها و فعالیت‌های گروهی است

بودن جزو فعالیت‌هایی است که اغلب بچه‌ها از انجام آن لذت می‌برند پس در اولین قدم کودکان را با کتاب‌های هنری و گرافیکی آشنا کنید. از کودکان بخواهید تصاویری که در طول روز دیده‌اند نقاشی کند و به شما در مورد نقاشی‌اش توضیح دهد یا این ترند هوش تصویری و کلامی کودکان را تقویت می‌دهد.

اجتماع و ارتباطی که هوش بالای می‌سازد هوش اجتماعی و ارتباطی، توانایی ارتباط برقرار کردن و فهم دیگران است. بچه‌هایی که این هوش را دارند، معمولاً سعی می‌کنند مسائل را از دید دیگران، بررسی و احساس آنها را درک کنند و مهارت‌هایی نظیر همدلی، گوش کردن، مشورت کردن، همکاری گروهی، حل و فصل آرام مشکلات، برقراری روابط مثبت با دیگران و درک احساس دیگران را دارند. برای تقویت این هوش، بهترین کار، تشویق فرزندتان به شرکت در کلاس‌ها و فعالیت‌های گروهی است.

دو، دو تا! چهار تا هوش منطقی یا ریاضی هوشی است که کودکان بر اساس آن توانایی کشف الگوها و دلایل ریاضی و تفکر منطقی را در درونشان افزایش می‌دهند بچه‌ها با این نوع هوش سؤالی پرسیدند، کنجکاوی در پدیده‌های طبیعی، حل کردن مسئله، طبقه‌بندی اطلاعات و دانشستن تفکر منطقی را از کودکی می‌آموزند. انجام بازی‌های فکری یکی از مهم‌ترین راه‌های افزایش هوش ریاضی چچه‌هاست.

عقل سالم در بدن سالم است کودکی که توانایی کنترل ماهرانه حرکات بدن و حفظ تعادل جسمی بالایی دارد بسیار فوشارش نشان می‌دهد که از هوش بدنی و فیزیکی بالایی برخوردار است. کودکانی که ضریب هوشی بدنی و فیزیکی بالایی دارند در ورزش‌های بدنی موفق‌تر از سایر همسن و سال‌هایشان حضور دارند.